Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (четвърти разширен състав)

3 февруари 2021 година [*] [i]

„Институционално право — Парламент — Психически тормоз — Решения на председателя на Парламента, с които съответно се установява наличието на тормоз спрямо двама акредитирани парламентарни сътрудници и на депутат се налага санкция лишаване от право на надбавка за престой в продължение на дванадесет дни — Членове 11 и 166 от Правилника за дейността на Парламента — Жалба по вътрешен ред — Решение на Бюрото на Парламента, с което се потвърждава санкцията — Член 167 от Правилника за дейността на Парламента — Жалба за отмяна — Срок за обжалване — Допустимост — Право на защита — Извъндоговорна отговорност“

По дело T-17/19

Giulia Moi, с местожителство в [*лични данни*] (Италия), за която се явяват M. Pisano и P. Setzu, адвокати,

жалбоподател,

срещу

Европейски парламент, за който се явяват T. Lazian, S. Seyr и M. Windisch, в качеството на представители,

ответник,

с предмет, от една страна, искане на основание член 263 ДФЕС за отмяна на различни актове, приети в образувано срещу жалбоподателката производство за установяване и санкциониране на тормоз, и при условията на евентуалност, искане наложената на жалбоподателката санкция да се обяви за прекомерна и/или непропорционална и да се замени с тази по член 166, буква а) от Правилника за дейността на Парламента, и от друга страна, искане на основание член 268 ДФЕС Парламентът да бъде осъден да заплати обезщетение на жалбоподателката и председателят да бъде задължен да оповести публично този факт в пленарно заседание на Парламента,

ОБЩИЯТ СЪД (четвърти разширен състав),

състоящ се от: S. Gervasoni, председател, L. Madise, P. Nihoul (докладчик), R. Frendo и J. Martín y Pérez de Nanclares, съдии,

* Език на производството: италиански.

[i] — В съответствие с правната уредба относно защитата на личните данни при осъществяването на правораздавателните функции на Общия съд по решение на секретаря в неповерителния вариант на съдебното решение е заличена информация и е заменена със забележката [*лични данни*].

секретар: J. Palacio González, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 10 юли 2020 г.,

постанови настоящото

Решение

I. Обстоятелствата по спора

1 Жалбоподателката, г-жа Giulia Moi, е депутат в Европейския парламент от 2014 г. до 2019 г.

2 На 22 ноември 2017 г. двама от акредитираните ѝ парламентарни сътрудници (наричани по-нататък „двамата АПС“) подават искане за съдействие на основание член 24 от Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз (наричан по-нататък „Правилникът“), като изтъкват трудна работна атмосфера.

3 На 27 и 28 ноември 2017 г. двамата АПС подават жалба за тормоз до Комитета по проблемите на тормоза и неговото предотвратяване на работното място, разглеждащ жалби на акредитирани парламентарни сътрудници срещу депутати от Парламента (наричан по-нататък „Консултативният комитет“), създаден с член 1, параграф 1 от вътрешните правила за създаване на Консултативен комитет по проблемите на тормоза и неговото предотвратяване на работното място, разглеждащ жалби на акредитирани парламентарни сътрудници срещу депутати от Парламента, от 14 април 2014 г., изменени на 6 юли 2015 г. (наричани по-нататък „правилата от 14 април 2014 г., изменени на 6 юли 2015 г.“).

4 С писмо от 23 февруари 2018 г. Консултативният комитет уведомява жалбоподателката за съдържанието на жалбите на двамата АПС и я приканва да представи становище по твърденията им.

5 На 27 февруари 2018 г. двамата АПС са изслушани от Консултативния комитет.

6 На 9 март 2018 г. жалбоподателката представя становище по жалбите на двамата АПС.

7 На 20 март 2018 г. жалбоподателката е изслушана от Консултативния комитет.

8 На 28 март 2018 г. жалбоподателката изпраща на Консултативния комитет допълнителни документи.

9 С писмо от 22 май 2018 г. председателят на Консултативния комитет изпраща на председателя на Парламента становище, в което Консултативният комитет заключава, че е налице тормоз по смисъла на член 12а, параграф 3 от Правилника.

10 С писмо от 3 юли 2018 г., връчено на следващия ден, председателят на Парламента уведомява жалбоподателката за направеното в становището на Консултативния комитет заключение за наличие на тормоз и я приканва да представи становище по това заключение до 20 юли 2018 г.

11 С писмо от 18 юли 2018 г., получено в Парламента на 20 юли същата година, жалбоподателката отговаря на поканата на председателя, като оспорва наличието на тормоз.

12 В писмо от 2 октомври 2018 г., след като разглежда становищата съответно на Консултативния комитет и на жалбоподателката, председателят на Парламента уведомява последната, че „[споделя] становището на Консултативния комитет, който е установил, че описаните от двете подали жалба лица деяния съставляват психически тормоз по смисъла на Правилника“. В хода на производството пред Общия съд Парламентът обозначава това писмо като „решението на председателя относно тормоза“. Посоченият документ ще бъде обозначаван по този начин и по-нататък в настоящото съдебно решение.

13 Същия ден председателят на Парламента изпраща на жалбоподателката друг документ, озаглавен „Решение на председателя от 2 октомври 2018 г.“, в който посочва, от една страна, че с поведението си жалбоподателката „нарушава принципите и ценностите, към които препраща Правилникът [за дейността на Парламента], и по-специално закрепените в член 2 [ДЕС] и в членове 1 (зачитане на човешкото достойнство) и 31 (право на условия на труд, които опазват здравето и сигурността на работника и зачитат достойнството му) от Хартата на основните права на Европейския съюз“, и от друга, че е решил „да лиши [жалбоподателката] от правото да получава надбавка за престой в продължение на дванадесет дни като санкция за поведението ѝ спрямо [двамата АПС], квалифицирано като психически тормоз“. В хода на производството Парламентът обозначава това писмо като „решението на председателя относно санкцията“. Посоченият документ ще бъде обозначаван по този начин и по-нататък в настоящото съдебно решение.

14 Двата документа, посочени в точки 12 и 13 по-горе, са връчени едновременно на жалбоподателката.

15 На 16 октомври 2018 г., в съответствие с възможността, предвидена в това отношение в член 167 от Правилника за дейността на Парламента, в съответно приложимата му редакция (наричан по-нататък „Правилникът за дейността на Парламента“), жалбоподателката подава до Бюрото на Парламента жалба по вътрешен ред срещу решението на председателя относно санкцията. В тази жалба тя оспорва твърдението, че поведението ѝ по отношение на двамата АПС може да се квалифицира като тормоз, и при условията на евентуалност иска да ѝ бъде наложена по-лека санкция.

16 С решение от 12 ноември 2018 г., обявено на 14 ноември същата година в пленарно заседание и връчено същия ден, Бюрото на Парламента потвърждава решението на председателя относно санкцията (наричано по-нататък „решението на Бюрото на Парламента“).

II. Производството и исканията на страните

17 На 11 януари 2019 г. жалбоподателката подава жалбата по настоящото производство.

18 По предложение на съдията докладчик Общият съд решава да открие устната фаза на производството, като в рамките на процесуално-организационните действия, предвидени в член 89 от Процедурния правилник, иска от Парламента да представи определени документи и задава писмени въпроси на страните, като ги приканва да му отговорят писмено. Страните изпълняват тези искания в определения срок.

19 По предложение на четвърти състав Общият съд решава да възложи делото на разширен съдебен състав съгласно член 28 от Процедурния правилник.

20 Устните състезания и отговорите на страните на поставените от Общия съд въпроси са изслушани в съдебното заседание, проведено на 10 юли 2020 г.

21 В жалбата си жалбоподателката моли Общия съд:

– да отмени решението на Бюрото на Парламента, решението на председателя относно санкцията, както и „всеки предварителен спрямо, свързан с и произтичащ от посочената санкция акт“,

– при условията на евентуалност, „да установи, че наложената дисциплинарна санкция е прекомерна [или] непропорционална и вследствие на това да я замени с тази по член 166, [параграф 3, буква] а) от Правилника за дейността на Парламента“,

– във всички случаи да осъди Парламента да ѝ заплати обезщетение, което Общият съд да определи по справедливост, изразяващо се в плащането на сума в размер от 50 000 EUR или в по-висок или по-нисък размер, който той намира за справедлив, и да задължи председателя на Парламента да оповести публично този факт в пленарно заседание,

– да осъди Парламента да заплати съдебните разноски.

22 Освен това жалбоподателката прави различни искания за извършване на процесуално-организационни действия и действия по събиране на доказателства, както и искания за представяне на доказателства и доказателствени искания.

23 Парламентът моли Общия съд:

– да отхвърли като недопустимо искането за отмяна на решението на председателя относно санкцията,

– да отхвърли като недопустимо искането за отмяна на всеки друг предварителен спрямо, свързан с и произтичащ от санкцията акт,

– да отхвърли като недопустими исканията Общият съд да даде задължителни указания на Парламента и да извърши действия вместо него,

– да отхвърли като недопустими исканията за представяне на доказателства и доказателствените искания, както и исканията за извършване на процесуално-организационни действия и действия по събиране на доказателства,

– да отхвърли като недопустими исканията за поправяне на вредите,

– да отхвърли жалбата като частично недопустима и при всички случаи като неоснователна в останалата част,

– да осъди жалбоподателката да заплати всички съдебни разноски.

III. От правна страна

А. По приложимото право

24 Като начало следва да се отбележи, че приложимите в случая разпоредби са членове 11, 166 и 167 от Правилника за дейността на Парламента, както и правилата от 14 април 2014 г., изменени на 6 юли 2015 г.

25 Както признава Парламентът в отговорите на поставените му от Общия съд въпроси, в решението си относно санкцията председателят на Парламента по погрешка се е позовал на решението на Бюрото на Парламента от 2 юли 2018 г. относно функционирането на Консултативния комитет, отговарящ за разглеждането на отнасящите се до членовете на Парламента жалби за тормоз, и относно производствата в тази област.

26 Всъщност съгласно член 15, параграф 1 от последното решение то се прилага само за исканията за съдействие, подадени след 1 септември 2018 г. В случая обаче, както следва от точка 2 по-горе, исканията за съдействие са подадени от двамата АПС на 22 ноември 2017 г.

Б. По искането за отмяна

1. По допустимостта на искането за отмяна с оглед на член 76 от Процедурния правилник

27 Без да повдига изрично възражение за недопустимост, Парламентът отбелязва, че противно на изискванията по член 76 от Процедурния правилник, в подкрепа на искането си за отмяна жалбоподателката не е изтъкнала ясно определени основания.

28 В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 21, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз, приложим за производството пред Общия съд по силата на член 53, първа алинея от същия статут и на член 76, буква г) от Процедурния правилник, жалбата трябва да съдържа по-конкретно предмета на спора и кратко изложение на посочените основания. Тези данни трябва да са достатъчно ясни и точни, за да позволят на ответника да подготви защитата си, а на Общия съд — да се произнесе по жалбата, евентуално без да разполага с други данни. С оглед на гарантиране на правната сигурност и на доброто правораздаване, за да е допустима жалбата, е необходимо съществените правни и фактически обстоятелства, на които тя се основава, да следват поне обобщено, но по логичен и разбираем начин от текста на самата жалба (вж. решение от 12 декември 2018 г., SH/Комисия, T-283/17, EU:T:2018:917, т. 86 и цитираната съдебна практика).

29 В случая е вярно, че в жалбата не са посочени последователно отделно обозначени основания.

30 Както обаче отбелязва жалбоподателката в репликата, този подход не е пречка Общият съд да установи, че в подкрепа на искането за отмяна са посочени три основания, които впрочем Парламентът оспорва. Тези основания са, първо, нарушение на член 41, параграф 2 от Хартата на основните права, на принципа на зачитане на правото на защита, на задължението за безпристрастност, както и на „правото на участие и на състезателност“, второ, липса на мотиви, и трето, злоупотреба с власт.

31 Поради това следва да се приеме, че жалбата отговаря на изискванията по член 76, буква г) от Процедурния правилник.

2. По предмета на искането за отмяна

32 Както е видно от описанието на предмета на жалбата и на исканията в нея, жалбоподателката иска отмяна на решението на Бюрото на Парламента.

33 Освен това на първата страница от жалбата, при определянето на предмета ѝ, жалбоподателката иска и отмяна на решението на председателя относно санкцията.

34 Следва да се отбележи също така, че макар решението на председателя относно тормоза да не е изрично споменато в описанието на предмета на жалбата, нито да е посочено в исканията, сред актовете, чиято отмяна се иска, от изложението на основанията ясно е видно намерението на жалбоподателката да оспори това решение.

35 Този факт впрочем не е оспорен от Парламента.

36 След като Парламентът е могъл да установи това искане и да изрази подробно становище по него, следва да се приеме, че искането за отмяна се отнася и до решението на председателя относно тормоза, макар то да не е изрично посочено в описанието на предмета на жалбата (вж. в този смисъл решение от 2 март 1967 г., Simet и Feram/Върховен орган, 25/65 и 26/65, EU:C:1967:4, стр. 53).

37 Фактът, че искането за отмяна се отнася и до решението на председателя относно тормоза, се потвърждава от искането, направено от жалбоподателката в описанието на предмета на жалбата, както и в точка 17 от жалбата, а именно да бъде отменен всеки друг предварителен спрямо, свързан с или произтичащ от санкцията акт.

38 От преписката по делото не следва, че с последното искане жалбоподателката е имала предвид други решения освен решението на председателя относно тормоза.

39 Ето защо следва да се приеме, че искането за отмяна се отнася до решението на председателя относно тормоза, решението на председателя относно санкцията и решението на Бюрото на Парламента (наричани по-нататък „обжалваните решения“).

3. По допустимостта на искането за отмяна, доколкото е насочено срещу решението на председателя относно санкцията

40 Според Парламента искането за отмяна, доколкото е насочено срещу решението на председателя относно санкцията, трябва да бъде отхвърлено като недопустимо по две причини, като едната е изтъкната като главна, а другата — при условията на евентуалност.

41 Главната изтъкната от Парламента причина е, че решението на председателя относно санкцията е заменено с решението на Бюрото на Парламента, което изразява окончателната позиция на институцията и следователно е актът, срещу който трябва да бъде насочена жалбата.

42 В това отношение е важно да се отбележи, че решението на Бюрото на Парламента е прието вследствие на жалба по вътрешен ред, подадена от жалбоподателката на основание член 167 от Правилника за дейността на Парламента срещу решението на председателя относно санкцията.

43 Съгласно съдебната практика обаче наличието на средство за обжалване на дадено решение по административен ред, независимо дали това средство има факултативен или задължителен характер, няма отражение върху правото на заинтересованото лице да подаде по всяко време жалба по съдебен ред срещу посоченото решение (решение от 21 февруари 2018 г., LL/Парламент, C-326/16 P, EU:C:2018:83, т. 34).

44 При това положение, по-конкретно с оглед на правото на ефективна съдебна защита, прогласено в член 47 от Хартата на основните права, не може да се счита, че образуването на производство по жалба по административен ред съгласно член 167 от Правилника за дейността на Парламента накърнява правото спорното решение да бъде обжалвано по съдебен ред (вж. по аналогия решение от 21 февруари 2018 г., LL/Парламент, C-326/16 P, EU:C:2018:83, т. 35).

45 Освен това следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика жалбата по административен ред и нейното отхвърляне — изрично или мълчаливо — са неразделна част от сложна процедура. При това положение, дори и формално да е насочена срещу решението за отхвърляне на жалбата по административен ред, жалбата по съдебен ред има за последица сезирането на Съда с увреждащия акт, срещу който е била подадена жалбата по административен ред (решения от 21 февруари 2018 г., LL/Парламент, C-326/16 P, EU:C:2018:83, т. 36, и от 19 септември 2018 г., Selimovic/Парламент, T-61/17, непубликувано, EU:T:2018:565, т. 45).

46 Освен това съгласно постоянната съдебна практика жалбата пред съда е допустима, независимо дали е насочена срещу самото обжалвано по административен ред решение или срещу решението за отхвърляне на жалбата по административен ред, или пък едновременно срещу двете, стига жалбата по административен и тази по съдебен ред да са подадени в сроковете, предвидени в посочените членове (вж. решение от 21 февруари 2018 г., LL/Парламент, C-326/16 P, EU:C:2018:83, т. 37 и цитираната съдебна практика).

47 От гореизложеното следва, че приемането на решението на Бюрото на Парламента не е пречка жалбоподателката да подаде жалба по съдебен ред срещу решението на председателя относно санкцията, макар последното решение да е обжалвано на основание член 167 от Правилника за дейността на Парламента.

48 При условията на евентуалност Парламентът изтъква, че жалбата, доколкото е насочена срещу решението на председателя относно санкцията, е недопустима, тъй като е подадена след изтичането на двумесечния срок, предвиден в член 263, шеста алинея ДФЕС.

49 В това отношение е важно да се припомни, че обжалването по административен ред — независимо дали е задължително или факултативно — има за предмет да позволи и да насърчи уреждане по взаимно съгласие на спора, възникнал между заинтересованото лице и администрацията, за да се избегнат съдебните спорове (решения от 21 февруари 2018 г., LL/Парламент, C-326/16 P, EU:C:2018:83, т. 25, и от 19 септември 2018 г., Selimovic/Парламент, T-61/17, непубликувано, EU:T:2018:565, т. 43).

50 В случая производството, предвидено в член 167 от Правилника за дейността на Парламента, е досъдебно производство с факултативен характер. То обаче би било лишено от полезно действие, ако съответният депутат, след като използва тази възможност с оглед на уреждане на спора по взаимно съгласие, трябва да подаде жалба по съдебен ред преди приключването на това административно производство, за да спази срока за обжалване на решението, което е предмет на посоченото производство (решение от 19 септември 2018 г., Selimovic/Парламент, T-61/17, непубликувано, EU:T:2018:565, т. 43).

51 Освен това следва да се отбележи, че член 167 от Правилника за дейността на Парламента предвижда, че ако Бюрото на Парламента не се произнесе по жалбата по вътрешен ред в предвидения за тази цел четириседмичен срок, санкцията се счита за нищожна, така че в подобна хипотеза не се налага обжалване по съдебен ред (решение от 19 септември 2018 г., Selimovic/Парламент, T-61/17, непубликувано, EU:T:2018:565, т. 44).

52 Ето защо следва да се приеме, че в рамките на настоящото производство по обжалване жалбоподателката е можело да поиска отмяна на решението на председателя относно санкцията най-късно в деня, в който изтича срокът за обжалване, изчислен считано от датата на връчване на решението на Бюрото на Парламента (вж. в този смисъл решение от 19 септември 2018 г., Selimovic/Парламент, T-61/17, непубликувано, EU:T:2018:565, т. 48; в този смисъл и по аналогия вж. също решение от 21 февруари 2018 г., LL/Парламент, C-326/16 P, EU:C:2018:83, т. 41).

53 В случая решението на Бюрото на Парламента е прието на 12 ноември 2018 г. и е връчено на жалбоподателката на 14 ноември същата година. Жалбата за отмяна е подадена на 11 януари 2019 г.

54 От това следва, че жалбата, доколкото е насочена срещу решението на председателя относно санкцията, не може да се счита за просрочена.

4. По допустимостта на искането за отмяна, доколкото е насочено срещу решението на председателя относно тормоза

55 Освен това Парламентът счита, че искането за отмяна, доколкото е насочено срещу решението на председателя относно тормоза, е подадено след изтичането на сроковете, предвидени в член 263, шеста алинея ДФЕС.

56 В това отношение следва да се отбележи, че както посочва Парламентът, решението на председателя относно тормоза е прието на 2 октомври 2018 г., а жалбата по настоящото производство е подадена на 11 януари 2019 г., тоест след като са изтекли повече от два месеца от датата на връчването на това решение.

57 В съдебното заседание Парламентът посочва, че производството относно тормоз, в който са упрекнати членове на Парламента, е организирано така, че да се взема предвид, от една страна, особеното положение на последните, и от друга, изразеното от Бюрото на Парламента желание да участва само на етапа на подадената срещу санкцията жалба по административен ред, но не и на етапа от производството, в който се установява дали е налице тормоз.

58 Именно поради тези причини било въведено производство, провеждано на два етапа, като за всеки от тях се прилагал различен режим, що се отнася до правните средства за защита, тъй като, за разлика от решението на председателя относно тормоза, създадената от Парламента организация позволява на обвиненото лице да обжалва по вътрешен ред пред Бюрото на Парламента решението на председателя относно санкцията.

59 Според Парламента тази организация се основава, от една страна, на членове 166 и 167 от Правилника за дейността му, и от друга, на член 12 от правилата от 14 април 2014 г., изменени на 6 юли 2015 г.

60 В това отношение следва да се отбележи, че член 166 от Правилника за дейността на Парламента е озаглавен „Санкции“ и параграф 1, първа алинея от него предвижда следното:

„При сериозни нарушения на реда или смущаване на работата на Парламента в нарушение на принципите, установени в член 11, председателят взема мотивирано решение за налагане на подходяща санкция“.

61 Член 167 от Правилника за дейността на Парламента е озаглавен „Вътрешни процедури за обжалване“ и гласи следното:

„Съответният член на ЕП може да подаде жалба по вътрешен ред до Бюрото в двуседмичен срок от съобщаването на наложената от председателя на ЕП санкция по силата на член 166, параграфи 1—4. Жалбата спира изпълнението на санкцията. Най-късно до четири седмици след подаване на жалбата или, ако не заседава през този период, на следващото си заседание, Бюрото може да отмени, потвърди или измени наложената санкция, без да се засяга правото за обжалване по външен ред, с което разполага съответният член на ЕП. В случай че в определения срок Бюрото не се произнесе с решение, санкцията се счита за нищожна“.

62 Що се отнася до член 12 от правилата от 14 април 2014 г., изменени на 6 юли 2015 г., той гласи следното:

„1. С оглед на становището на [Консултативния комитет] председателят приема мотивирано решение по въпроса дали е доказано наличието на тормоз. Той посочва писмено на Комитета мерките, които възнамерява да предприеме. Той уведомява заинтересованите страни за това. Преди да вземе решение, с което се установява наличието на тормоз, председателят изслушва съответния член на ЕП.

[…]

3. Ако е необходимо, председателят на Парламента налага санкция на съответния член на ЕП в съответствие с членове 11 и 166 от [Правилника за дейността на Парламента]. Изслушването на члена на ЕП по параграф 1 е равностойно на изслушване по смисъла на член 166, параграф 1 от [Правилника за дейността на Парламента]“.

63 Противно на посоченото от Парламента, от тези разпоредби не следва, че когато се отнасят до членове на тази институция, от една страна, в производствата във връзка с тормоз трябва непременно да бъдат приемани отделни решения относно тормоза и относно санкцията, и от друга, че за тези решения трябва да се прилагат различни режими за обжалване.

64 Всъщност член 166 от Правилника за дейността на Парламента и член 12 от правилата от 14 април 2014 г., изменени на 6 юли 2015 г., предвиждат само че в случай на укоримо поведение се приема мотивирано решение и че може да се наложи санкция, без да се изключва възможността тези въпроси, които на пръв поглед са неотделими, да бъдат разрешени в едно и също решение.

65 В същия дух в член 167 от Правилника за дейността на Парламента само се уточнява началният момент на срока за подаване на жалба по административен ред, като се посочва, че този срок започва да тече от момента на налагане на санкцията, без да се изключва възможността в решението, с което се налага последната, да може да се установи и наличието на тормоз.

66 Освен това направеното от Парламента разграничение между решението относно санкцията и решението, с което се установява тормозът — дори да се предположи, че това разграничение може да се основава на разпоредбите, възпроизведени в точки 60—62 по-горе — води до асиметрично третиране на тези решения, що се отнася до възможността за обжалване, при положение че те са неразривно свързани.

67 В това отношение следва да се припомни, че както подчертава Бюрото на Парламента в точка 4 от решението си, правните средства за защита трябва да бъдат „ефективни“.

68 Това изискване е установено в член 47 от Хартата на основните права, съгласно който всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на такива правни средства за защита.

69 Както посочва Парламентът, ако членът на Парламента не е подал жалба по вътрешен ред срещу решението на председателя относно санкцията, съдът на Съюза, сезиран пряко с жалба срещу това решение, има възможност в рамките на едно и също съдебно производство да анализира съществуващата връзка между санкцията, фактите и производството.

70 Предвид задължението да се гарантира ефективността на правните средства за защита няма никаква причина упражняваният от съда контрол върху решението на председателя относно санкцията да е различен, когато преди сезирането на съда членът на Парламента е подал жалба по вътрешен ред срещу това решение.

71 Всъщност ефективността на правните средства за защита изисква — както е в случая, в който не е подадена жалба по вътрешен ред срещу решението на председателя относно санкцията — проверката на съда на Съюза да може да се отнася едновременно до решението относно извършеното деяние и до това относно санкцията, доколкото санкцията е законосъобразна само ако, първо, извършването на деянието е установено с достатъчно доказателства, второ, деянието е квалифицирано правилно от правна гледна

точка, и трето, санкцията е пропорционална на тежестта на посоченото деяние, като съвкупността от тези фактори е довела до приемането на решения след провеждането на производство, което не страда от никакъв порок.

72 Освен това самият председател на Парламента признава наличието на неразривна връзка между констатацията за тормоз, санкцията и протичането на производството. От една страна, председателят на Парламента отбелязва в точка 7 от решението си относно санкцията, че „[з]аключенията и мотивите в решението относно установяването на наличие на психически тормоз съставляват основата на настоящото решение за налагане на санкция“. От друга страна, той посочва в точка 11 от същото решение — като по този начин сам описва съществуващата между различните фактори по случая връзка — че „[к]ато се има предвид тежестта на деянията на [жалбоподателката], които тя е извършила през определен период от време, многократно и систематично и които свидетелстват за явно неспазване на ценностите и принципите, установени в член 11, параграф 3 от [Правилника за дейността на Парламента]“, „посочената […] санкция е подходяща и пропорционална на извършеното нарушение“.

73 В случая е разбираемо, че в стремежа си да се защити, жалбоподателката се е възползвала от предоставената с Правилника за дейността на Парламента възможност да подаде жалба по вътрешен ред срещу решението на председателя относно санкцията.

74 Това обстоятелство обаче не може да има за последица — с оглед на необходимостта да се гарантира ефективността на подадената пред съда на Съюза жалба — да лиши жалбоподателката от съдебен контрол, в рамките на който ще бъдат разгледани всички аспекти на спорното положение, като се взема предвид неразривната връзка помежду им.

75 Освен това, ако жалбоподателката бе обжалвала решението на председателя относно тормоза пряко пред съда на Съюза, Бюрото на Парламента щеше да е изправено пред избор между две възможности, нито една от които нямаше да бъде задоволителна с оглед на административните и съдебните ѝ последици. Първата възможност щеше да бъде Бюрото да се произнесе по санкцията, без да изчака решението на съда, като в този случай жалбоподателката щеше да може да подаде жалба и срещу това решение, което вероятно е щяло да накара съда да съедини делата по двете жалби по съдебен ред и следователно да отложи извършването на проверка за законосъобразност, що се отнася до наличието на тормоз. Втората възможност щеше да бъде Бюрото да реши да изчака съдът да се произнесе, като в този случай щеше да поеме риска да не може да упражни правомощието си за преразглеждане на санкцията, тъй като, от една страна, съгласно член 167 от Правилника за дейността на Парламента при липса на решение на Бюрото в срок от четири седмици след подаването на жалбата оспорваната санкция, наложена от председателя на Парламента, се счита за нищожна, и от друга, от разпоредбите на Правилника за дейността на Парламента не следва, че е предвидена възможност Бюрото да спре производството пред него до приключването на съдебно производство.

76 При това положение правото на ефективни правни средства за защита във връзка с принципа на добро правораздаване изискват в случая съдът да извърши проверка едновременно на законосъобразността на всички решения, водещи до един и същи спор, а именно в случая решението, с което се установява извършването на съставляващи тормоз деяния, и обусловеното от него решение за налагане на санкция за такива деяния.

77 Ето защо следва да се приеме, че тъй като решението на председателя относно тормоза е неразривно свързано с това относно санкцията, срокът за подаване на жалба за отмяна на първото решение е започнал да тече, както за второто решение, едва от момента на връчването на решението на Бюрото на Парламента, прието по жалбата по вътрешен ред на основание член 167 от Правилника за дейността на Парламента (вж. т. 52 по-горе).

78 Поради това следва да се приеме, че искането за отмяна на решението на председателя относно тормоза не може да се счита за просрочено и следователно е допустимо.

5. По същество

79 По първото основание жалбоподателката твърди, че в хода на производството, довело, от една страна, до квалифицирането на поведението ѝ като тормоз, и от друга, до налагането на санкция, тя не е имала достъп, макар да е направила искане в този смисъл, нито до материалите от преписката по разследването, нито до жалбите, подадени от двамата АПС, или пък до направените от тях пред Консултативния комитет изявления.

80 Парламентът оспорва тези доводи.

а) По допустимостта на основанието

81 Общият съд поставя на страните писмен въпрос дали така нареченото правило „за съответствие“ между жалбата по административен и жалбата по съдебен ред е приложимо в настоящия спор и какви биха били последиците от евентуалното му прилагане, доколкото посоченото правило изисква представеното пред съда на Съюза основание или възражение вече да е било представено в рамките на досъдебното производство или да е тясно свързано с критика, повдигната в последното производство, като в противен случай това основание или възражение би било недопустимо.

82 Парламентът отговаря, че ако това правило трябва да се приложи в настоящия случай, основанието, свързано с нарушение на правото на защита, трябва да се обяви за недопустимо, тъй като не било изтъкнато от жалбоподателката в производството по жалбата по вътрешен ред пред Бюрото на Парламента.

83 Застъпената от Парламента теза е оспорена от жалбоподателката.

84 В това отношение следва да се припомни, че жалбата се основава на член 263 ДФЕС, а не на член 270 ДФЕС.

85 При все това правилото за съответствие е установено именно в рамките на производствата, образувани на основание на последната разпоредба и във връзка с предвидената в Правилника задължителна предварителна жалба по административен ред, без на този етап Съдът или Общият съд да са разширили обхвата на това правило по отношение на жалбите, подадени на основание член 263 ДФЕС и предшествани от административна фаза.

86 Доколкото е необходимо, следва да се припомни, че в рамките на член 270 ДФЕС правилото за съответствие отчита специфичния контекст, уреден в тази разпоредба. Съгласно последната разпоредба Съдът на Европейския съюз е компетентен по всеки спор между Съюза и негови служители, в границите и при условията, определени в Правилника и

Условията за работа на другите служители, които изрично обуславят допустимостта на жалбите пред Съда на Европейския съюз, от една страна, с предварителното подаване на жалба по административен ред, и от друга, с наличието на изрично решение за отказ или мълчалив отказ от страна на органа по назначаването.

87 Също така в това отношение следва да се подчертае, че нито Правилникът за дейността на Парламента, нито който и да било друг приложим в случая акт не обуславя допустимостта на жалбата, подадена пред съда на Съюза от член на Парламента, с предварителното подаване на жалба по административен ред до Парламента. При липса на разпоредба в този смисъл, с оглед на правото на ефективни правни средства за защита, предвидено в член 47 от Хартата на основните права, на жалбоподателката следва да се даде възможност да изложи всяко основание пред съда на Съюза, дори и да не го е повдигнала пред Бюрото на Парламента.

88 В случая прилагането на правилото за съответствие е обосновано в още по-малка степен предвид обстоятелството, че както е описано от Парламента, производството по жалбата по вътрешен ред, предвидено в член 167 от Правилника за дейността на Парламента, може да се отнася само до санкцията. При това положение търсенето на възможност за уреждане на спора по взаимно съгласие не може да постави под въпрос констатацията за наличие на тормоз, която може да бъде оспорена само пред съда, и следователно не обхваща целия спор между съответния депутат и Парламента.

89 Във всеки случай фактът, че жалбоподателката не е изложила по-рано довода във връзка с правото на защита, не се е отразил на разглеждането на жалбата по вътрешен ред, тъй като, както посочва Бюрото на Парламента в точки 4 и 5 от решението си, към момента на определяне на позицията си то е проверило, че проведеното производство не е страда от никакъв явен порок, който може да се отрази на законосъобразността на решението за налагане на санкция (в този смисъл и по аналогия вж. решение от 21 ноември 2000 г., Carrasco Benítez/Комисия, T-214/99, EU:T:2000:272, т. 37 и 38).

90 Ето защо следва да се приеме, че поради изложените по-горе причини правилото за съгласуваност не е приложимо в спор като този, с който жалбоподателката е сезирала Общия съд, а оттам и че първото основание не може да бъде обявено за недопустимо, тъй като нарушението на принципа на зачитане на правото на защита не е било изтъкнато пред Бюрото на Парламента в производството по жалбата по вътрешен ред съгласно член 167 от Правилника за дейността на Парламента.

б) По наличието на основанието

91 Що се отнася до наличието на основанието, важно е да се припомни, че съгласно член 41, параграф 2 от Хартата на основните права правото на добра администрация включва по-специално правото на всяко лице да бъде изслушвано, преди срещу него да бъде предприета индивидуална мярка, която би имала неблагоприятни последици за него, правото на достъп на всяко лице до документите, които се отнасят до него, като се зачитат легитимните интереси, свързани с поверителността и професионалната и служебна тайна, както и задължението на администрацията да мотивира своите решения.

92 В решение от 4 април 2019 г., OZ/ЕИБ (C-558/17 P, EU:C:2019:289, т. 53), Съдът припомня, че предвиденото в тази разпоредба право на изслушване гарантира на всяко лице възможността да изрази надлежно и ефективно становището си в хода на административното производство и преди приемането на всяко решение, което може да засегне неблагоприятно интересите му.

93 Като прилага член 41, параграф 2 от Хартата на основните права, Съдът приема — в случай, в който жалбата за отмяна е подадена от подложено на тормоз лице срещу решението за отхвърляне на жалбата му за тормоз — че комитетът по разследване, преди да предаде препоръките си на председателя на институцията, и във всички случаи последният, преди да вземе решение, което има неблагоприятни последици за жалбоподателката, са били длъжни да спазят правото на същата да бъде изслушана в качеството ѝ на подало жалба за тормоз лице (вж. в този смисъл решение от 4 април 2019 г., OZ/ЕИБ, C-558/17 P, EU:C:2019:289, т. 56).

94 Съдът приема също така, че в качеството ѝ на подало жалба за тормоз лице жалбоподателката е имала право, за да може да изрази надлежно становището си, да разполага поне с резюме на изявленията на обвиненото в тормоз лице и на различните изслушани свидетели, доколкото тези изявления са били използвани от комитета по разследване в неговия доклад за формулирането на препоръки до председателя на съответната институция, на които последният е основал спорното решение, като при предоставянето на това резюме трябва евентуално да се зачитат легитимните интереси, свързани с поверителността (вж. в този смисъл решение от 4 април 2019 г., OZ/ЕИБ, C-558/17 P, EU:C:2019:289, т. 57).

95 Тази позиция е потвърдена в решение от 25 юни 2020 г., HF/Парламент (C-570/18 P, EU:C:2020:490, т. 57—62), в което, прилагайки същата разпоредба, Съдът постановява във връзка с друго производство, в което е отхвърлена жалба за тормоз, че в качеството си на подало такава жалба лице подложеният на тормоз има право да получи поне резюме както на становището на Консултативния комитет, така и на протоколите от изслушването на свидетелите, доколкото органът, който трябва да се произнесе по наличието на тормоз, е основал спорното решение на тези документи.

96 В точка 66 от решение от 25 юни 2020 г., HF/Парламент (C-570/18 P, EU:C:2020:490), Съдът уточнява, че за да се осигури поверителността на свидетелските показания и осъществяването на преследваните с нея цели, като същевременно се гарантира, че жалбоподателят е надлежно изслушан, преди да бъде прието неблагоприятно за него решение, може да се използват някои техники, например анонимизацията, и дори представянето на същността на свидетелските показания в обобщен вид, или пък заличаването на определени части от съдържанието на показанията.

97 По делата, по които са постановени решения от 4 април 2019 г., OZ/ЕИБ (C-558/17 P, EU:C:2019:289, т. 53), и от 25 юни 2020 г., HF/Парламент (C-570/18 P, EU:C:2020:490), лицето, което иска да бъде надлежно изслушано, както е посочено в точки 93 и 95 по-горе, е подало жалба, тъй като смята, че е било подложено на тормоз.

98 Този случай е различен от разглеждания в настоящото производство, в което доводът за недостатъчен достъп до преписката не е изложен от подалото жалба за тормоз, а от обвиненото в тормоз лице, което е санкционирано на това основание.

99 В този случай се прилага в целия си обхват общият принцип на зачитане на правото на защита, на който жалбоподателката също се позовава в рамките на първото изложено от нея основание.

100 Съгласно съдебната практика този основен принцип се прилага във всяко производство срещу лице, което може да завърши с увреждащ го акт (вж. в този смисъл решение от 16 май 2012 г., Skareby/Комисия, F-42/10, EU:F:2012:64, т. 46 и цитираната съдебна практика). Това е така особено когато производството може да приключи с налагане на санкция (решение от 14 септември 2010 г., Akzo Nobel Chemicals и Akcros Chemicals/Комисия и др., C-550/07 P, EU:C:2010:512, т. 92). Този основен принцип на правото на Съюза трябва да бъде гарантиран дори при липсата на каквато и да е правна уредба относно разглежданото производство (решения от 10 юли 1986 г., Белгия/Комисия, 234/84, EU:C:1986:302, т. 27, от 9 ноември 2006 г., Комисия/De Bry, C-344/05 P, EU:C:2006:710, т. 37 и от 27 октомври 2016 г., ЕЦБ/Cerafogli, T-787/14 P, EU:T:2016:633, т. 72).

101 Съгласно постоянната съдебна практика правото на защита включва правото на изслушване и правото на достъп до преписката и е едно от основните права, които са неразделна част от правния ред на Съюза и са залегнали в Хартата на основните права (вж. решение от 10 септември 2013 г., G. и R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, т. 32 и цитираната съдебна практика).

102 Този принцип се прилага в конкретния случай, тъй като образуваното срещу жалбоподателката производство може да приключи и е приключило с налагане на санкция на член на Парламента за упражнен от него тормоз.

103 В производство, в което трябва да се установи дали е налице тормоз, общият принцип на зачитане на правото на защита предполага, че при спазване на евентуалните изисквания за поверителност на обвиненото в тормоз лице, преди приемането на решение с неблагоприятни последици за него, се предоставят всички уличаващи и оневиняващи го доказателства във връзка с посочения тормоз и е изслушано становището му по тях.

104 Впрочем предоставянето на всички доказателства по преписката е изрично предвидено в член 3, параграф 1 от приложение IX към Правилника за лицата, за които се прилага този правилник и по отношение на които се провежда дисциплинарно производство вследствие на разследване на Европейската служба за борба с измамите (OLAF).

105 В случая от преписката и от съдебното заседание става ясно, че в хода на производството, в което е констатирано наличието на тормоз и е наложена санкцията, с писмо от 23 февруари 2018 г. жалбоподателката е била уведомена за съдържанието на жалбите на двамата АПС, но не е получила достъп нито до направените от тях на 27 февруари 2018 г. пред Консултативния комитет изявления, нито до материалите по преписката, и по-специално до електронните писма и текстовите съобщения, при положение че тези различни сведения са били взети предвид, за да се направи извод за наличие на тормоз и да се санкционира жалбоподателката.

106 В съдебното заседание Парламентът поддържа, че е спазил принципа на зачитане на правото на защита, но че не е длъжен да предоставя на жалбоподателката достъп до преписката в нейната цялост. Във всеки случай той изтъква, на първо място, че в нито един момент жалбоподателката не е поискала достъп до преписката. На следващо място, предоставянето на електронните писма и на текстовите съобщения, на които се основават

Консултативният комитет, а след това и председателят на Парламента, за да приемат съответно своето становище и решение, било свързано със затруднения поради поверителността на тези документи. На последно място, не било необходимо тези материали да бъдат предоставяни на жалбоподателката, тя била запозната със съдържанието им, доколкото ставало въпрос за писма и съобщения, изпратени до или от нея.

107 Що се отнася до първия довод, важно е да се припомни, че противно на поддържаното от Парламента, в производство във връзка с тормоз достъпът до преписката не може да зависи от това дали засегнатото лице е поискало да получи такъв достъп. Всъщност компетентният орган, който провежда образуваното срещу това лице производство, трябва да спазва всички необходими гаранции, по-специално свързаните с правото на защита, без да чака да бъде поканен.

108 Що се отнася до втория довод, следва да се констатира, че в доводите си Парламентът изтъква общо необходимостта от защита на подалите жалба за тормоз лица, за да обясни, че достъпът до съответните документи е бил ограничен в разглежданото производство, без да посочи сведенията, които поради своите особености са изискали определена форма на поверителност, нито причините, които са я обосновали.

109 Във всички случаи следва да се припомни, че поверителността може да бъде гарантирана, като се използват някои техники, например анонимизацията, представянето на същността на материалите по преписката в обобщен вид или заличаването на определени части от съдържанието им (решение от 25 юни 2020 г., HF/Парламент, C-570/18 P, EU:C:2020:490, т. 66).

110 Що се отнася до третия довод, който впрочем противоречи на втория, следва да се отбележи, че за да може да осигури защитата си, обвиненото лице трябва да има възможност да се запознае подробно с материалите по преписката, въз основа на които отправените срещу него обвинения са приети за доказани във взетите спрямо него решения.

111 В съдебното заседание Парламентът поддържа, че следва да определи доказателствата, които да предостави на обвиненото в тормоз лице, като последното трябва да поиска, ако намира за необходимо, материалите, на които те се основават.

112 Този довод не може да бъде приет. В рамките на производство във връзка с тормоз компетентните органи следва да предоставят на заинтересованото лице, при спазване на евентуалните изисквания за поверителност, не само сведенията, на които се основават твърденията за тормоз, но и доказателствата в подкрепа на тези твърдения, като например доказателствата, които евентуално биха позволили да бъдат оборени посочените твърдения, а заинтересованото лице трябва да има възможност само да определи как да подготви и мотивира защитата си.

113 Ето защо доводите, изтъкнати от Парламента срещу прилагането в случая на принципа на зачитане на правото на защита, трябва да бъдат отхвърлени.

114 Поради това следва да се констатира, че в случая е нарушен общият принцип на зачитане на правото на защита.

в) По последиците от нарушението на принципа на зачитане на правото на защита

115 Съгласно съдебната практика нарушението на правото на защита налага отмяна на взетото в съответното производство решение само ако при липсата на това нарушение производството би довело до друг резултат (решение от 4 април 2019 г., OZ/ЕИБ, C-558/17 P, EU:C:2019:289, т. 76).

116 Според Съда това изискване е изпълнено, когато жалбоподателят не е могъл надлежно да изрази становище, тъй като не е получил достъп до доказателствата, които е трябвало да му бъдат предоставени при спазване на правото на защита (вж. в този смисъл решения от 4 април 2019 г., OZ/ЕИБ, C-558/17 P, EU:C:2019:289, т. 77 и 78 и от 25 юни 2020 г., HF/Парламент, C-570/18 P, EU:C:2020:490, т. 73), и поради това е бил лишен от възможност да осигури по-добре, дори и в ограничена степен, защитата си (вж. в този смисъл решение от 16 януари 2019 г., Комисия/United Parcel Service, C-265/17 P, EU:C:2019:23, т. 56).

117 Всъщност в такъв случай непредоставянето на доказателствата по преписката, на които се е основала администрацията, неминуемо се отразява — с оглед на необходимото зачитане на правото на защита — на законосъобразността на актовете, приети в производство, което може да има неблагоприятни последици за жалбоподателя (вж. в този смисъл решения от 4 април 2019 г., OZ/ЕИБ, C-558/17 P, EU:C:2019:289, т. 78 и от 25 юни 2020 г., HF/Парламент, C-570/18 P, EU:C:2020:490, т. 73).

118 В случая от преписката и от съдебното заседание става ясно, че в хода на образуваното срещу нея производство жалбоподателката не е имала достъп нито до изявленията, направени от двамата АПС на 27 февруари 2018 г. пред Консултативния комитет, нито до цялата преписка, по-специално до пълното съдържание на електронните писма или текстовите съобщения, на които се основават обвиненията, при положение че тази информация е била взета предвид при установяването на тормоз и налагането на санкцията.

119 В това отношение следва да се припомни, че определението за психически тормоз в член 12а, параграф 3 от Правилника, което съвпада с определението в член 3, параграф 1 от правилата от 14 април 2014 г., изменени на 6 юли 2015 г., предполага квалификация с оглед на контекста на действията и поведението на длъжностни лица и служители, която невинаги се извършва лесно (вж. в този смисъл решения от 13 юли 2018 г., SQ/ЕИБ, T-377/17, EU:T:2018:478, т. 99 и от 13 юли 2018 г., Curto/Парламент, T-275/17, EU:T:2018:479, т. 75).

120 При това положение въз основа на припомнената в точки 115—117 по-горе съдебна практика следва да се приеме, че тъй като не е получила достъп до пълното съдържание на преписката, в случая жалбоподателката е била лишена от възможност да осигури по-добре защитата си и че тази нередовност неминуемо се е отразила на съдържанието на приетите решения относно наличието на тормоз и относно санкцията.

121 Ето защо следва да се определи в каква степен нарушението на принципа на зачитане на правото на защита се е отразило на законосъобразността на отделните обжалвани решения.

1) По решението на председателя относно тормоза

122 Решението на председателя относно тормоза е първото решение, прието в производството, опорочено поради установеното по-горе нарушение на принципа на зачитане на правото на защита.

123 Това решение трябва да бъде отменено, тъй като е прието, без председателят да разполага със сведенията и доводите, които жалбоподателката е можело да представи, ако в съответствие с този принцип ѝ бе дадена възможност да се запознае с доказателствата по преписката, на които той възнамерява да се основе.

2) По решението на председателя относно санкцията

124 Очевидно е, че установеното по-горе нарушение на принципа на зачитане на правото на защита се отразява и на законосъобразността на решението на председателя относно санкцията. Всъщност последното се основава на твърденията за тормоз, констатацията за наличието на което сама по себе си е засегната от нарушението на принципа на зачитане на правото на защита.

125 Следователно решението на председателя относно санкцията трябва да бъде отменено поради нарушение на принципа на зачитане на правото на защита.

3) По решението на Бюрото на Парламента

126 Парламентът счита, че решението на Бюрото му се отнася само до санкцията, поради което не може да му се отрази нарушението на принципа на зачитане на правото на защита, тъй като това нарушение има последици единствено за решението на председателя относно тормоза.

127 Следва да се подчертае, че решението на Бюрото на Парламента потвърждава решението на председателя относно санкцията и че то също се основава на твърденията за тормоз, констатацията за наличието на което е засегната от нарушението на принципа на зачитане на правото на защита. Следователно незаконосъобразността на тази констатация неизбежно води до незаконосъобразност на решението на Бюрото на Парламента.

128 Наистина в решението си Бюрото на Парламента ограничава задачата, която трябва да изпълни във връзка с жалбата по административен ред, подадена на основание член 167 от Правилника за дейността на Парламента, като посочва в точка 4, от една страна, че е „компетентно единствено да преразгледа самата санкция“, и от друга, че преразглеждането на „правилността“ на решението относно тормоза или на „фактите“ в основата на решението за налагане на санкция не попада в обхвата на правомощията му.

129 Това не променя факта, че в същата точка 4 от решението си Бюрото на Парламента признава, че е извършило проверка на редовността на производството, в което е прието решението относно тормоза.

130 Така Бюрото на Парламента посочва, че „за да гарантира ефективността на правното средство за защита, [е счело] за уместно да провери само дали констатацията за наличие на психически тормоз е направена при надлежни условия, и по-конкретно дали проведеното производство не страда от явен порок, който може да се отрази на законосъобразността на решението за налагане на санкция“.

131 В същия смисъл в точка 5 от решението си Бюрото на Парламента потвърждава, че производството не страда от никакъв порок, който да постави под въпрос законосъобразността на решението относно тормоза и на това относно санкцията. Всъщност Бюрото посочва, че „[в]ъз основа на това приема, че констатацията на председателя […] за наличие на психически тормоз е направена при надлежни условия и че проведеното производство не страда от явен порок, който може да се отрази на законосъобразността на решението за налагане на санкция“.

132 Следователно Бюрото на Парламента основава решението си на преценка, която по изложените в точки 91—114 по-горе причини е извършена в нарушение на принципа на зачитане на правото на защита.

133 Ето защо това решение трябва да бъде отменено поради нарушение на този принцип.

4) Заключение относно искането за отмяна

134 С оглед на изложените по-горе съображения следва да се приеме — без да е необходимо да се разглеждат другите изложени по първото основание оплаквания, другите изтъкнати от жалбоподателката основания, исканията ѝ за представяне на доказателства и доказателствените искания или пък исканията ѝ за извършване на процесуално-организационни действия и действия по събиране на доказателства — че решението на председателя относно тормоза, решението на председателя относно санкцията и решението на Бюрото на Парламента трябва да бъдат отменени.

В. По искането за замяна на наложената дисциплинарна санкция с тази по член 166, параграф 4, буква а) от Правилника за дейността на Парламента

135 Едно от направените в жалбата искания, представено при условията на евентуалност, е Общият съд „да установи, че наложената дисциплинарна санкция е прекомерна и непропорционална“ и „да я замени с тази по член 166, параграф 4, буква а) от Правилника за дейността на Парламента“. Предвидената в последната разпоредба санкция е забележка.

136 Липсва основание за произнасяне по посоченото в точка 135 по-горе искане, тъй като то е направено само в случай че не бъде уважено искането за отмяна, а последното е уважено.

Г. По искането за поправяне на вредите

1. По искането за обезщетение

137 В жалбата си жалбоподателката иска Парламентът да бъде осъден да заплати сума в размер от 50 000 EUR или в по-висок или по-нисък размер, който Общият съд да определи по справедливост, за поведението на неговия председател и на членовете на неговото Бюро.

Жалбоподателката претърпяла особено големи вреди вследствие на наложената ѝ санкция, тъй като последната била несправедлива и била разпространена от средствата за масово осведомяване не само в Парламента, но и в държавите членки.

138 В репликата жалбоподателката посочва, че е претърпяла три вида вреди, а именно, първо, имуществени вреди вследствие на загубата на надбавката за престой в продължение на дванадесет дни и поради факта че е трябвало да се задоволи с услугите само на една акредитирана парламентарна сътрудничка, второ, неимуществени вреди вследствие на уронване на доброто ѝ име поради широкия отзвук на наложената санкция в средствата за масово осведомяване, и трето, вреди поради изключването ѝ от Движение „5 звезди“.

139 Парламентът счита, че това искане трябва да се отхвърли главно като недопустимо, а при условията на евентуалност — като неоснователно.

140 В това отношение най-напред следва да се отбележи, че поправянето на имуществените вреди, произтичащи от загубата на надбавката за престой в продължение на дванадесет дни, е възможна последица от отмяната на решението на председателя относно санкцията и на решението на Бюрото на Парламента. В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 266, първа алинея ДФЕС институцията, чийто акт е бил отменен, е длъжна да предприеме необходимите мерки за изпълнение на съдебното решение за отмяна. С оглед на разпределението на правомощията между съдебния и административния орган, институцията, издала отменения акт, трябва да определи необходимите мерки за изпълнение на съдебното решение за отмяна (вж. решение от 5 септември 2014 г., Éditions Odile Jacob/Комисия, T-471/11, EU:T:2014:739, т. 55 и цитираната съдебна практика).

141 На следващо място, относно факта, че жалбоподателката е трябвало да се задоволи с услугите само на една акредитирана парламентарна сътрудничка, следва да се констатира, че не е незаконосъобразно дадена институция да предприеме мерки, за да отдалечи лицата, които се оплакват от тормоз, от обвиненото в тормоз лице.

142 В останалата им част исканията на жалбоподателката се отнасят до поправянето на неимуществени вреди.

143 В това отношение следва да се отбележи, че съгласно съдебната практика отмяната на незаконосъобразен акт може сама по себе си да съставлява подходящо и по принцип достатъчно средство за поправяне на всяка неимуществена вреда, която може да е настъпила вследствие на този акт (решения от 9 юли 1987 г., Hochbaum и Rawes/Комисия, 44/85, 77/85, 294/85 и 295/85, EU:C:1987:348, т. 22, и от 9 ноември 2004 г., Montalto/Съвет, T-116/03, EU:T:2004:325, т. 127), освен ако жалбоподателят не докаже, че е претърпял неимуществени вреди, които са отделни от незаконосъобразността, довела до отмяната, и не могат да бъдат напълно поправени с тази отмяна (решение от 31 май 2018 г., Korwin-Mikke/Парламент, T-352/17, EU:T:2018:319, т. 78).

144 В случая отмяната на обжалваните решения трябва да се приеме за достатъчна, още повече че изводът на Общия съд по основанието, свързано с нарушение на принципа на зачитане на правото на защита, не предопределя наличието или липсата на тормоз.

145 От съображения за изчерпателност следва да се отбележи, че жалбоподателката не е изложила, в съответствие с правилата, приложими за производството пред Общия съд, доказателствата, удостоверяващи отговорността на Парламента за твърдените неимуществени вреди.

146 Съгласно постоянната съдебна практика обаче, за да бъдат изпълнени изискванията по член 76, буква г) от Процедурния правилник, исковата молба или жалбата, целяща поправяне на вреди, за които се твърди, че са причинени от институция на Съюза, трябва да съдържа данни, които позволяват да се установят поведението на институцията, на което ищецът или жалбоподателят се позовава, причините, поради които счита, че съществува причинно-следствена връзка между това поведение и вредите, които твърди, че е понесъл, както и естеството и размерът на тези вреди (вж. решение от 20 юли 2017 г., ADR Center/Комисия, T-644/14, EU:T:2017:533, т. 66 и цитираната съдебна практика).

147 В случая жалбоподателката не посочва в жалбата в какво се състои „поведението [на] председателя [на Парламента] и [на] членовете [на неговото] Бюро“, което да е причинило тези неимуществени вреди, и причинно-следствената връзка между поведението и вредите. В нея тя не обяснява и какво е понесла в лично качество.

148 Освен това съгласно член 85, параграф 1 от Процедурния правилник „[д]оказателствата се представят и доказателствените искания се правят при първата размяна на писмени изявления“.

149 В случая жалбоподателката не е представила доказателствата за претърпените от нея неимуществени вреди в приложение към жалбата, макар те да са били налице преди подаването на последната. Всъщност различните публикации са от октомври 2018 г., а решението, с което е изключена от партията ѝ, е от 31 декември 2018 г.

150 Безспорно член 85, параграф 2 от Процедурния правилник предвижда, че „[г]лавните страни могат да представят доказателства и да правят доказателствени искания в подкрепа на своите доводи и с репликата и дупликата, при условие че късното им представяне и поискване бъде мотивирано“.

151 Налага се изводът обаче, че жалбоподателката не е посочила причините, поради които е представила доказателствата късно.

152 При това положение искането за обезщетение трябва да бъде отхвърлено.

2. По другите искания за поправяне на вредите

153 В точка 63 от жалбата жалбоподателката иска от Общия съд „да осъди Парламента да приеме мерки за поправяне на вредите, а именно […] оповестяване на постановеното решение на пленарната сесия на [Парламента] и оповестяване на информацията в най-важните средства за масово осведомяване от [Парламента] и за негова сметка, както и публикуване на съобщения за широката общественост, които могат да възвърнат доброто име на жалбоподателката в обществото“. Също така в жалбата си жалбоподателката иска от Общия съд да разпореди на председателя да оповести в пленарно заседание информацията за поправянето на вредите.

154 Както подчертава Парламентът, съдът на Съюза не може, без да навлиза в правомощията на административните органи, да дава задължителни указания на институция или орган на Съюза (вж. в този смисъл решение от 15 януари 2019 г., HJ/EMA, T-881/16, непубликувано, EU:T:2019:5, т. 26 и цитираната съдебна практика).

155 Съгласно съдебната практика този принцип води не само до отхвърляне — поради липса на правомощия на Общия съд в това отношение — на направеното в жалбата за отмяна искане за даване на задължителни указания на институцията или органа ответник да приеме необходимите мерки за изпълнение на съдебното решение за отмяна, но по начало се прилага и за иска за обезщетение, с който ищецът моли институцията да бъде осъдена да приеме определени мерки с оглед на поправянето на твърдените вреди (вж. в този смисъл решение от 15 януари 2019 г., HJ/EMA, T-881/16, непубликувано, EU:T:2019:5, т. 26 и цитираната съдебна практика).

156 Поради това следва да бъдат отхвърлени исканията за поправяне на вредите чрез „оповестяване на постановеното решение на пленарната сесия на [Парламента] и оповестяване на информацията в най-важните средства за масово осведомяване от [Парламента] и за негова сметка, както и публикуване на съобщения за широката общественост, които могат да възвърнат доброто име на жалбоподателката в обществото“.

IV. По съдебните разноски

157 Съгласно член 134, параграф 1 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане.

158 В съответствие с член 134, параграф 2 от Процедурния правилник, когато има няколко загубили делото страни, Общият съд взема решение по разпределянето на съдебните разноски.

159 Съгласно член 135 от Процедурния правилник, когато справедливостта изисква това, Общият съд може да реши страна, която е загубила делото, да понесе, наред с направените от нея съдебни разноски, само част от съдебните разноски на другата страна и дори да не бъде осъдена да ги заплаща.

160 В случая справедливостта изисква, макар искането на жалбоподателката за поправяне на вредите да е отхвърлено, Парламентът да бъде осъден да понесе всички направени от него съдебни разноски, както и тези на жалбоподателката, тъй като доводите му са отхвърлени в основната им част.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (четвърти разширен състав)

реши:

1) **Отменя решението на председателя на Европейския парламент от 2 октомври 2018 г., с което поведението на г-жа Giulia Moi спрямо двама от акредитираните ѝ парламентарни сътрудници е квалифицирано като психически тормоз, решението на председателя на Парламента от 2 октомври 2018 г., с което на г-жа Moi е**

наложена санкция за поведението ѝ спрямо двама от акредитираните ѝ парламентарни сътрудници, квалифицирано като психически тормоз, изразяваща се в лишаване от право на надбавка за престой в продължение на дванадесет дни, и решението на Бюрото на Парламента от 12 ноември 2018 г., постановено по жалбата по административен ред, подадена от г-жа Moi на 16 октомври 2018 г. на основание член 167 от Правилника за дейността на Парламента.

2) **Отхвърля жалбата в останалата ѝ част.**

3) **Осъжда Парламента да заплати съдебните разноски.**

Gervasoni Madise Nihoul

Frendo Martín y Pérez de Nanclares

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 3 февруари 2021 година.

Подписи